

Teden
slovenske
drame

The Week of
Slovenian
Drama

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE

Sporočilo za javnost, Kranj, 12. aprila 2025

»Več kot teden in več kot festival«

V Prešernovem gledališču Kranj slovesno sklenili festival in podelili nagrade 55. Tedna slovenske drame

Osrednji festival uprizoritev, nastalih po slovenskih dramskih besedilih, se je tradicionalno začel na svetovni dan gledališča, 27. marca, slovesno pa se zaključuje 12. aprila 2025.

V sedemnajstih dneh festivalskega programa so si obiskovalke in obiskovalci lahko ogledali sedem predstav v tekmovalnem in pet v spremljevalnem programu, štiri predstave v programu za mlade, pet predstav v *Mednarodnem programu DoSEL*, ki je nastal v okviru projekta *Dramatika manjših evropskih jezikov*, ter še štirinajst dogodkov bogatega dodatnega programa, ki so ga sestavljali problemski razgovori, okrogla miza, dve živi radijski igri, predstavitev raziskave o evropski dramatiki, intermedijska raziskava, delavnica, razstavi, bralne uprizoritve, dva dneva nominirancev in koncert.

Letošnji festival je bil najobsežnejši doslej – tako po številu dogodkov kot po številu sodelujočih umetnic in umetnikov ter obiskovalk in obiskovalcev. Festivalski program je bil izjemno dobro obiskan, vstopnice za številne predstave so bile razprodane, festival pa so spremljali tudi številni gostje iz tujine. Festivalski dogodki so z izjemo ene uprizoritve potekali v Kranju na različnih, tudi novih festivalskih lokacijah. Pri pripravi festivala smo sodelovali z več kot petindvajsetimi različnimi organizacijami: institucionalnimi gledališči, akademijo, inštituti, nevladnimi organizacijami ter mednarodnimi gledališči in mrežami. Na festivalu je sodelovalo več kot 500 umetnic in umetnikov ter drugih gostujočih.

»V preteklih 17 dneh smo pokazali, da je Prešernovo gledališče pomemben gradnik slovenskega gledališkega polja, ki s Tednom slovenske drame tvorno povezuje ustvarjalce in producente tudi v mednarodnem okviru. 55. Teden slovenske drame je bil izjemen podvig in izredno ponosen ter hvaležen sem za vse požrtvovalno in neumorno delo celotne ekipe, zaradi katere je TSD vselej več kot festival,« je ob zaključku festivala povedal v. d. direktorja Prešernovega gledališča **Rok Bozovičar**.

DoSEL

DRAMATIKA
MANJŠIH
EVROPSKIH
JEZIKOV

PREŠERNOVO
GLEDALIŠČE

Sofinancira
Evropska unija

Financirano s strani Evropske unije. Izražena stališča in mnenja so zgolj stališča in mnenja avtorja(-ev) in ni nujno, da odražajo stališča in mnenja Evropske unije ali Evropske izvajalske agencije za izobraževanje in kulturo (EACEA). Zanje ne moreta biti odgovorna niti Evropska unija niti EACEA.

Teden
slovenske
drame

The Week of
Slovenian
Drama

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE

Na sklepni slovesnosti smo podelili osem nagrad 55. Tedna slovenske drame:

- nagrado občinstva za najboljšo predstavo festivala,
- nagrado Tedna slovenske drame za najboljšo igralko,
- nagrado Tedna slovenske drame za najboljšega igralca,
- posebno nagrado Tedna slovenske drame po presoji žirije,
- Šeligovo nagrado za najboljšo uprizoritev tekmovalnega programa,
- Grün-Filipičevo priznanje za dosežke v slovenski dramaturgiji,
- nagrado za najboljšega mladega dramatika oz. dramatičarko,
- nagrado Slavka Gruma za najboljše novo nastalo dramsko besedilo.

Iskrene čestitke vsem nagrajenkam in nagrajencem!

Slovesni zaključek v režiji **Maše Pelko** se je začel s pozdravnimi nagovori v. d. direktorja Prešernovega gledališča Kranj **Roka Bozovičarja**, podžupana Mestne občine Kranj **Janeza Černeta** in generalne direktorice Direktorata za ustvarjalnost na Ministrstvu za kulturo RS **Barbare Koželj Podlogar**, nato je sledila podelitev nagrad. Prireditelj, ki sta jo povezovali **Darja Reichman** in **Živa Selan**, so glasbeno obogatili članice in člani **Simfoničnega orkestra Mestne občine Kranj** pod vodstvom dirigenta **Tomaža Kukoviča** skupaj s solistko **Evo Černe Avbelj**.

55. Teden slovenske drame, festival presežkov slovenske dramske ustvarjalnosti, je tako uspešno sklenjen.

DoSEL

DRAMATIKA
MANJŠIH
EVROPSKIH
JEZIKOV

PREŠERNOVO
GLEDALIŠČE

Sofinancira
Evropska unija

Financirano s strani Evropske unije. Izražena stališča in mnenja so zgolj stališča in mnenja avtorja(-ev) in ni nujno, da odražajo stališča in mnenja Evropske unije ali Evropske izvajalske agencije za izobraževanje in kulturo (EACEA). Zanje ne moreta biti odgovorna niti Evropska unija niti EACEA.

Teden
slovenske
drame

The Week of
Slovenian
Drama

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE

NAGRADE 55. TEDNA SLOVENSKE DRAME

NAGRADA PO IZBORU OBČINSTVA

Prešernovo gledališče nagrado po izboru občinstva podeljuje v sodelovanju s časopisom Gorenjski glas in Mestno občino Kranj.

V konkurenci je bilo sedem uprizoritev tekmovalnega programa (*Agmisterij (tretjič)*, *Balada o trobenti in oblaku*, *Boj na požiralniku*, *Jata*, *Kje mi živimo*, *Pet kraljev: K psihopatologiji neke monarhije* in *Teci, Maša, teci*) ter pet uprizoritev spremljevalnega programa (*Alica: nekaj solilogov o neznosnosti časa*, *Krik: Mama, morska deklica*, *Oko (Ciklon)* in *Samo še enkrat gremo spat*).

Gledalke in gledalci so po vsaki predstavi prejeli glasovnico in uprizoritev nagradili s točkami od 1 do 5. Letošnje festivalsko občinstvo je najbolj prepričala uprizoritev:

ALICA: NEKAJ SOLILOGOV O NEZNOSNOSTI ČASA

(avtorska uprizoritev po motivih *Alice v čudežni deželi* Lewisa Carrolla)

v režiji Luke Marcena, ki je nastala v produkciji SNG Drama Ljubljana in Akademije za gledališče, radio, film in televizijo Univerze v Ljubljani

Uprizoritev je prejela povprečno oceno **4.958**.

DOSEL

DRAMATIKA
MANJŠIH
EVROPSKIH
JEZIKOV

PREŠERNOVO
GLEDALIŠČE

Sofinancira
Evropska unija

Financirano s strani Evropske unije. Izražena stališča in mnenja so zgolj stališča in mnenja avtorja(-ev) in ni nujno, da odražajo stališča in mnenja Evropske unije ali Evropske izvajalske agencije za izobraževanje in kulturo (EACEA). Zanje ne moreta biti odgovorna niti Evropska unija niti EACEA.

Teden
slovenske
drame

The Week of
Slovenian
Drama

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE

Alica: nekaj solilogov o neznosnosti časa, foto: Željko Stevanić IFP Arhiv CTF UL AGRFT

DoSEL

DRAMATIKA
MANJŠIH
EVROPSKIH
JEZIKOV

PREŠERNOVO
GLEDALIŠČE

Sofinancira
Evropska unija

Financirano s strani Evropske unije. Izražena stališča in mnenja so zgolj stališča in mnenja avtorja(-ev) in ni nujno, da odražajo stališča in mnenja Evropske unije ali Evropske izvajalske agencije za izobraževanje in kulturo (EACEA). Zanje ne moreta biti odgovorna niti Evropska unija niti EACEA.

Teden
slovenske
drame

The Week of
Slovenian
Drama

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE

ŠELIGOVA NAGRADA za najboljšo uprizoritev tekmovalnega programa

Izmed sedmih uprizoritev v tekmovalnem programu selektorice **Alje Predan** je strokovna žirija, ki so jo sestavljali **Igor Samobor** (predsedujoči), **Nika Bezeljak** in **Mirna Rustemović**, soglasno razglasila, da Šeligovo nagrado za najboljšo uprizoritev prejme:

PET KRALJEV: K PSIHOLOGIJI NEKE MONARHIJE

(Tibor Hrs Pandur po kraljevskih kronikah W. Shakespeara)

v režiji **Livije Pandur**, ki je nastala v produkciji SLG Celje

Utemeljitev:

Uprizoritev Pet kraljev: K psihopatologiji neke monarhije prinaša na oder mogočno pripoved, osnovano na Shakespearovih kraljevskih kronikah – od Riharda II. do Riharda III. – in jih spretno združuje v zaokroženo dramaturško celoto, ki odseva sodobne družbene in politične napetosti. Režijsko koncizna in miselno kompleksna uprizoritev s sofisticirano uporabo gledališkega jezika odpira prostor za razmislek o cikličnosti zgodovine in mehanizmih moči, ki se – kljub stoletjem – bistveno ne spreminjajo, temveč zgolj menjajo obraze. Pri tem se spretno opira na sodobne politične, feministične in literarnoteoretske pristope.

V središču je lucidno razdelana psihopatologija vladanja, vendar pa je dodatna kvaliteta uprizoritve preusmeritev fokusa k ženski perspektivi – vizuri, ki je v izvirnem Shakespearovem besedilu skorajda ni. Na odru se odločno in z jasno režijsko vizijo odpira nov prostor za ženske like in žensko subjektivnost, za njihov pogled in glas v politični areni.

Uprizoritev ne le problematizira modele moči, temveč tudi razgalja njihovo spolno oziroma družbenospolno dimenzijo, pri čemer v klasično besedilo vnaša nova vprašanja in možnosti interpretacije. Vse to na odru nosi močna igralska zasedba, ki s svojo vehementno igro prepričljivo prepleta in uteleša raznoliko paleto likov in značajev, ki nosijo to uprizoritev. Številčen ansambel – enakovredno močne igralske naloge, ki jih igralci vrhunsko izkoristijo, hkrati pa delujejo kot odlično uigrana ekipa – stremi k enotnemu cilju: po najboljših močeh prikazati realne in spačene portrete takratnih in današnjih oblastnikov, pokazati patologijo vsake oblasti in pokazati na prave žrtve njihovih postopkov.

DoSEL

DRAMATIKA
MANJŠIH
EVROPSKIH
JEZIKOV

PREŠERNOVO
GLEDALIŠČE

Sofinancira
Evropska unija

Financirano s strani Evropske unije. Izražena stališča in mnenja so zgolj stališča in mnenja avtorja(-ev) in ni nujno, da odražajo stališča in mnenja Evropske unije ali Evropske izvajalske agencije za izobraževanje in kulturo (EACEA). Zanje ne moreta biti odgovorna niti Evropska unija niti EACEA.

Teden
slovenske
drame

The Week of
Slovenian
Drama

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE

Pet kraljev: K psihopatologiji neke monarhije, foto: Aljoša Rebolj / SLG Celje

DoSEL

DRAMATIKA
MANJŠIH
EVROPSKIH
JEZIKOV

PREŠERNOVO
GLEDALIŠČE

Sofinancira
Evropska unija

Financirano s strani Evropske unije. Izražena stališča in mnenja so zgolj stališča in mnenja avtorja(-ev) in ni nujno, da odražajo stališča in mnenja Evropske unije ali Evropske izvajalske agencije za izobraževanje in kulturo (EACEA). Zanje ne moreta biti odgovorna niti Evropska unija niti EACEA.

Teden
slovenske
drame

The Week of
Slovenian
Drama

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE

NAGRADO TEDNA SLOVENSKE DRAME ZA NAJBOLJŠO IGRALKO

tekmovalnega programa po presoji žirije prejme:

Lucija Harum

za vloge Kraljice Izabele, Nell, Bolničarke in Lady Anne v uprizoritvi **Pet kraljev: K psihopatologiji neke monarhije** v režiji **Livije Pandur**, ki je nastala v produkciji **SLG Celje**

Utemeljitev:

Lucija Harum v kompleksni in večplastni upodobitvi ženskih likov – od Kraljice Izabele, Nell, Bolničarke do Lady Anne – tiho, skoraj neslišno in skrito gradi transformacijo skozi celotno predstavo, vse od naivnosti začetnih vlog do končne erupcije v mogočni preobrazbi. Vsak njen prihod na oder prinaša novo dimenzijo in interpretativno fineso, s čimer ustvarja močno in navdihnjeno soigro s fantastičnim ansamblom. S svojo igro ne le, da oživlja kompleksne psihološke pokrajine svojih likov, temveč jih preobraža v močne simbole. Transformacija ženske ob menjavah oblasti – od mladoletne neveste do največje žrtve genocida – je grajena pretanjeno. Njen »krik« širših dimenzij je pretresljivo in poetično prenesen v obči izraz bolečine ponižanih in obupanih, ki gledalce pusti brez sape v katarzični izkušnji. Krik, s katerim se lahko poistovetijo vsi, ki jim je mar za usodo današnjega sveta.

DoSEL

DRAMATIKA
MANJŠIH
EVROPSKIH
JEZIKOV

PREŠERNOVO
GLEDALIŠČE

Sofinancira
Evropska unija

Financirano s strani Evropske unije. Izražena stališča in mnenja so zgolj stališča in mnenja avtorja(-ev) in ni nujno, da odražajo stališča in mnenja Evropske unije ali Evropske izvajalske agencije za izobraževanje in kulturo (EACEA). Zanje ne moreta biti odgovorna niti Evropska unija niti EACEA.

Teden
slovenske
drame

The Week of
Slovenian
Drama

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE

Lucija Harum v uprizoritvi *Pet kraljev: K psihopatologiji neke monarhije*, foto: Aljoša Rebolj / SLG Celje

DoSEL

DRAMATIKA
MANJŠIH
EVROPSKIH
JEZIKOV

PREŠERNOVO
GLEDALIŠČE

Sofinancira
Evropska unija

Financirano s strani Evropske unije. Izražena stališča in mnenja so zgolj stališča in mnenja avtorja(-ev) in ni nujno, da odražajo stališča in mnenja Evropske unije ali Evropske izvajalske agencije za izobraževanje in kulturo (EACEA). Zanje ne moreta biti odgovorna niti Evropska unija niti EACEA.

Teden
slovenske
drame

The Week of
Slovenian
Drama

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE

NAGRADO TEDNA SLOVENSKE DRAME ZA NAJBOLJŠEGA IGRALCA

tekmovalnega programa po presoji žirije prejme:

Klemen Kovačič

za igro v avtorski predstavi v trajanju **Agmisterij (tretjič)**, ki je nastala v produkciji Akademije za gledališče, radio, film in televizijo Univerze v Ljubljani in Bunkerja, Ljubljana

Utemeljitev:

Klemen Kovačič v performansu v trajanju v osmih urah pred nami izpove in dekonstruira življenje – individualno zgodbo ter meseno in duhovno telo slehernika. Pri tem ga odlikuje predvsem psihofizična kondicija, njegova zavezanost izvajanju in klena prisotnost, ki se ne vda utrujenosti ali nezbranosti. V vseh petih delih igralec z nizom rekvizitov in gest tvori asociativne podobe, jih dekonstruirano naseljuje v tem, kar v nasnetem besedilu jasno opisuje in pripoveduje. Prav dimenzija pripovedi izkazuje igralčevo govorno bravuro – interpretacija je čista, jasna in kljub nevtralnemu tonu čuteča in prodorna. Fizična prezenca pa izkazuje igralčevo gibalno spretnost, ki potuje od odmaknjene gole prisotnosti do velikih ekspresivnih, tudi grotesknih gest in podob. Poleg uporabe različnih gibalnih jezikov je prebojno opazna spretnost v metamorfozah podob, ki presune tudi z duhovitimi prebliski, kjer humoristični učinek doseže z razbremenitvami mučeniških podob in utrujanja telesa ter zavedanjem, da »je gledan«, brez banalne spogledljivosti z občinstvom. Z levitvami skozi faze predstave in v posameznih prizorih nas vodi med zemeljskimi in presežnimi občutki, varljivimi spomini in njihovo usodnostjo. Končno grajenje poti v samospoznanje pa nas pritegne tudi v lastno preizpraševanje o smislu.

DoSEL

DRAMATIKA
MANJŠIH
EVROPSKIH
JEZIKOV

PREŠERNOVO
GLEDALIŠČE

Sofinancira
Evropska unija

Financirano s strani Evropske unije. Izražena stališča in mnenja so zgolj stališča in mnenja avtorja(-ev) in ni nujno, da odražajo stališča in mnenja Evropske unije ali Evropske izvajalske agencije za izobraževanje in kulturo (EACEA). Zanje ne moreta biti odgovorna niti Evropska unija niti EACEA.

Teden
slovenske
drame

The Week of
Slovenian
Drama

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE

Klemen Kovačič v uprizoritvi *Agmisterij (tretjič)*, foto: Željko Stevanić IFPArhiv CTF UL AGRFT

DoSEL

DRAMATIKA
MANJŠIH
EVROPSKIH
JEZIKOV

PREŠERNOVO
GLEDALIŠČE

Sofinancira
Evropska unija

Financirano s strani Evropske unije. Izražena stališča in mnenja so zgolj stališča in mnenja avtorja(-ev) in ni nujno, da odražajo stališča in mnenja Evropske unije ali Evropske izvajalske agencije za izobraževanje in kulturo (EACEA). Zanje ne moreta biti odgovorna niti Evropska unija niti EACEA.

Teden
slovenske
drame

The Week of
Slovenian
Drama

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE

POSEBNO NAGRADO TEDNA SLOVENSKE DRAME PO PRESOJI ŽIRIJE ZA LIKOVNO IN ZVOČNO PODOBO PREDSTAVE

prejme uprizoritev

BOJ NA POŽIRALNIKU

(Lovro Kuhar – Prežihov Voranc)

v režiji Jerneja Lorencija, ki je nastala v produkciji Prešernovega gledališča Kranj in Mestnega gledališča Ptuj

Utemeljitev:

Za intenzivnost in izpovednost predstave Boj na požiralniku so odločilni elementi zvočne podobe, odrskega giba, svetlobe in scenografskih elementov, ki dosežejo gledalčevo povezanost z gradivom pripovedi. Skupaj tvorijo celoto dovršenega estetskega minimalizma, kjer ti elementi čutno, a metaforično, upodabljajo človeško in naravno občestvo ter notranje zadržane in ujete stiske sicer molčečih protagonistov. Zvočne intervencije ponavljajočega se zvoka mlatilnice, izbranih citatov pripovedi in otroškega petja se ob zadihanosti igralcev v estetiziranem vztrajajočem monotonem gibu oblikujejo v orkestracijo človeškega bivanja v maršu brezizhodnosti. Predstava Boj na požiralniku je izkustven dogodek, ki neposredno nagovarja naše čute. Scenografski elementi so bolj kot v postavitvi učinkoviti v svoji materialnosti, kjer skoraj okušamo zemljo in vodo, ki sta bistvena elementa vizualne podobe. Vse to uokvirja gledališka svetloba, ki ne tvori samo atmosfere, temveč izrisuje odrske podobe v njihovi preteči vztrajni prisotnosti. Vidni reflektorji in jasno usmerjena umetna luč nas prevarajo in ustvarijo občutek, kot da v prostoru zaznavamo naravno svetlobo v vseh njenih mračnih odtenkih, senčenju, skrivanju in razkrivanju nasilja nad človeškim telesom ter boj z življenjem in naravo.

DoSEL

DRAMATIKA
MANJŠIH
EVROPSKIH
JEZIKOV

PREŠERNOVO
GLEDALIŠČE

Sofinancira
Evropska unija

Financirano s strani Evropske unije. Izražena stališča in mnenja so zgolj stališča in mnenja avtorja(-ev) in ni nujno, da odražajo stališča in mnenja Evropske unije ali Evropske izvajalske agencije za izobraževanje in kulturo (EACEA). Zanje ne moreta biti odgovorna niti Evropska unija niti EACEA.

Teden
slovenske
drame

The Week of
Slovenian
Drama

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE

Boj na požiralniku, foto: Nada Žgank

DoSEL

DRAMATIKA
MANJŠIH
EVROPSKIH
JEZIKOV

PREŠERNOVO
GLEDALIŠČE

Sofinancira
Evropska unija

Financirano s strani Evropske unije. Izražena stališča in mnenja so zgolj stališča in mnenja avtorja(-ev) in ni nujno, da odražajo stališča in mnenja Evropske unije ali Evropske izvajalske agencije za izobraževanje in kulturo (EACEA). Zanje ne moreta biti odgovorna niti Evropska unija niti EACEA.

Teden
slovenske
drame

The Week of
Slovenian
Drama

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE

GRÜN-FILIPICEVO PRIZNANJE ZA DOSEŽKE V SLOVENSKI DRAMATURGIJI

Strokovna žirija v sestavi **Rok Andres** (predsedujoči), **Miriam Kičičová** in **Jakob Ribič** je soglasno razglasila, da **Grün-Filipičevo priznanje** za dosežke v slovenski dramaturgiji prejme

Blaž Lukan

Utemeljitev:

Blaž Lukan se je rodil 22. novembra 1955 na Ptuju. Študij dramaturgije je opravil na AGRFT, kjer je pozneje tudi doktoriral. Bil je umetniški vodja dveh slovenskih gledališč: med letoma 1985 in 1988 v Gleju, nato pa med letoma 1989 in 1993 v SLG Celje. Leta 2006 je postal docent za dramaturgijo na AGRFT v Ljubljani. V vmesnem času je deloval kot praktični dramaturg (tako v gledališču kot na filmu), kritik, publicist, raziskovalec, urednik, teatrolog, pisec leksikonov, priročnikov, delovnih zvezkov za osnovne šole, dramatizacij in avtorskih besedil. Bil je član številnih strokovnih žirij ter selektor na najuglednejših domačih nacionalnih festivalih. Opravljal je tudi funkcijo predsednika Društva slovenskih gledaliških kritikov in teatrologov Slovenije, še vedno pa je član uredniškega odbora revije Amfiteater. Je tudi avtor številnih spremnih besed. Leta 2001 je bila njegova drama Mrtvi nominirana za Grumovo nagrado, še prej pa uprizorjena v Drami SNG Maribor. Leta 2014 je s pesniško zbirko Pričakujem pozornost prejel Veronikino nagrado, knjigi otroških pesmi Fantek in punčka pa je bila leta 2021 podeljena Levstikova nagrada za izvirno leposlovno delo.

S svojo pronicljivo dramaturško mislijo Blaž Lukan že skoraj štiri desetletja spremlja, sooblikuje in pretresa slovensko gledališče, še posebej dramaturško teorijo in prakso. Svoje teoretsko in praktično delo je vseskozi dosledno umeščal v najširši razpon gledališkega ekosistema. Lukan je tesno povezan tako z glasbenim kot z dramskim gledališčem, ustvarjal je v institucionalnih in zunajinstitucionalnih gledaliških okoljih, zavezan je tudi plesu, performansu in drugim oblikam ter pojavom sodobnih scenskih umetnosti. Če naj bo ta obrazložitev skromen poskus sinteze njegovega bogatega, dragocenega in prodornega gledališkega dela, potem nemara ni odveč, če se ozremo na Gledališko sintezo, ki jo je opravil sam v eni od svojih znanstvenih monografij, v kateri je zbral prispevke iz svojega zadnjega ustvarjalnega obdobja. Pri tem je morda dovolj že pogled na kazalo: kot je namreč očitno, Blaža Lukana zanima najširše polje gledališča, tako zgodovinenje slovenskih gledaliških praks kot teoretiziranje sodobnih pojavov. Ukvarja se s kanoniziranimi pisci, ki spadajo v nabor slovenskih dramskih klasikov, pa tudi z avtorji najmlajše generacije. Piše tako o igralcih in režiserjih institucionalnih gledališč – ter seveda o teh gledališčih samih – kot tudi o lutkovnem gledališču, plesu, performansu, celo bralnih uprizoritvah in drugih pomembnih robnih praksah, ki uhajajo pogledu gledališkega mainstreama. V tem širokem polju ves čas deluje tudi kot praktični dramaturg. Če bi rekli, da je Blaž Lukan človek gledališča, pravi homo theatralis, bi kljub temu verjetno rekli še premalo, saj je tudi – in to zelo

DOSEL

DRAMATIKA
MANJŠIH
EVROPSKIH
JEZIKOV

PREŠERNOVO
GLEDALIŠČE

Sofinancira
Evropska unija

Financirano s strani Evropske unije. Izražena stališča in mnenja so zgolj stališča in mnenja avtorja(-ev) in ni nujno, da odražajo stališča in mnenja Evropske unije ali Evropske izvajalske agencije za izobraževanje in kulturo (EACEA). Zanje ne moreta biti odgovorna niti Evropska unija niti EACEA.

Teden
slovenske
drame

The Week of
Slovenian
Drama

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE

pomemben – esejist in pesnik, ki piše tako za otroke in mlade kot za odrasle. Toda nemara je Lukan v prvi vrsti res zavezan prav gledališču, njegov opus pa razkriva, kako gledališče po eni strani razume kot resnično široko polje možnih in mogočih praks, po drugi strani pa ga kot tako tudi zanima, na tak način vanj vstopa, o njem razmišlja in v njem tudi deluje. V tem se kaže Lukanova odprtost duha, njegova radikalna zavezanost temu, da se kot raziskovalec, znanstvenik, intelektualec in dramaturg odpre vsemu novemu, drugačnemu, neznanemu in tujemu, da se torej ne zapira v meje obstoječega in znanega, temveč raje pogumno in vztrajno vstopa v mnogo bolj vznemirljivo polje mišljenja in spoznanja.

Slovensko dramaturgijo je Blaž Lukan pomembno zaznamoval kot profesor in raziskovalec na UL AGRFT. Kot naslednik prof. Andreja Inkreta je izoblikoval profile, osebnosti, misli celih generacij dramaturgov, ki danes pomembno oblikujejo slovensko gledališče. Njegovo pedagoško delo je usmerjeno v izoblikovanje profesionalcev, ki se bodo zavedali pomembnosti širine, znanja in obvladovanja različnih tako teoretskih kot praktičnih znanj. Njegova pedagoška metoda odraža njegovo lastno prakso: dramaturg je osebnost, ki mora obvladovati veliko veščin, posedovati mnogo znanj in hkrati imeti umetniško osebnost, biti mora sposoben kreativnega razmišljanja, ki ga združuje z analitičnim pristopom.

Kot publicist in kritik je bil Blaž Lukan vseskozi natančen in analitičen kronist slovenskega gledališča. Kot zgodovinar je razsvetljeval in odkrival slepe pege slovenske gledališke zgodovine – knjiga Slovenska dramaturgija kot gledališka praksa je le eden izmed takšnih prodornih prispevkov k zgodovinskemu pregledu razvoja slovenske dramaturgije kot praktične gledališke dejavnosti. Kot raziskovalec je Lukan vseskozi odkrival in zbiral dragocene dokumente slovenskega gledališča – v Generatorju je tako denimo opravil izbor nepoznatih dramskih in uprizoritvenih besedil iz obdobja slovenskega literarnega modernizma, v Svobodnih rokah pa sta skupaj s Primožem Jesenkom zbrala teoretske spise o slovenskem gledališču, ki so nastali med letoma 1899 in 1979. Kot znanstvenik s področja teorije scenskih umetnosti in dramatike je napisal vrsto prelomnih študij, ki jih je kasneje objavljajl v knjigah, kot sta Performativne pisave in Gledališka sinteza, eseje o drami, gledališču, plesu in drugih abstrakcijah, kot se glasi eden od njegovih podnaslovov, pa je objavljajl tudi v knjigah Tretja predstava, Turški lok, Tihožitja in grimase, Dramaturške figure in Dramaturške replike. S svojimi razpravami Lukan vseskozi pomembno oblikuje gledališko misel tako v domačem kot v mednarodnem prostoru; svojevrsten uspeh slovenske teatrologije je tudi dejstvo, da se jo prevaja celo v kitajski jezik.

»Trdo teorijo« Blaža Lukana so nekoč označili kot »mehko«. To je posledica njegovega impresivnega občutka za jezik. Tudi najbolj daljnosežne gledališko-teoretske tekste piše z izjemno poetično silo, obenem pa je ves čas pozoren in natančen pri rabi terminoloških pojmov; nekaj jih je v svoji karieri ustvaril tudi sam (pomislimo samo na izraze, kot sta »tretja predstava« ali »nova drama«). Mehkoba njegovih besedil izhaja tudi iz njegovega sloga pisanja, ki ga stalno spremlja kritično prevpraševanje lastne pozicije. Teoretska in znanstvena dela, ki so tako neposredno iskrena in osebna, kot so njegova, so prava redkost, a v tem je treba poleg užitka v branju prepoznati tudi pogumno politično naravnost. Kot takega Blaža Lukana poznamo tudi osebno: njegovo nesporno znanje ves čas spremljajo skromnost, nežnost in nepretencioznost – prav zares neka posebna mehkoba. Ne sili se v prve vrste, pogosto se raje drži ob strani, toda zdi se, da je prav takšno tudi njegovo teoretsko in praktično vstopanje v gledališče: le redko frontalno, neposredno, banalno, pač pa raje od strani, z roba, s strastjo in veseljem, toda tudi s premislekom in analitično treznostjo. Za Lukana je značilno natančno razbiranje fragmentov, drobcev, majhnih podrobnosti, skozi katere s svojo dramaturško

DoSEL

DRAMATIKA
MANJŠIH
EVROPSKIH
JEZIKOV

PREŠERNOVO
GLEDALIŠČE

Sofinancira
Evropska unija

Financirano s strani Evropske unije. Izražena stališča in mnenja so zgolj stališča in mnenja avtorja(-ev) in ni nujno, da odražajo stališča in mnenja Evropske unije ali Evropske izvajalske agencije za izobraževanje in kulturo (EACEA). Zanje ne moreta biti odgovorna niti Evropska unija niti EACEA.

Teden
slovenske
drame

The Week of
Slovenian
Drama

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE

pozornostjo in natančnostjo stalno vstopa v gledališko občost, jo pretresa, premika in spreminja. Kot takšen je njegov prispevek k slovenskemu gledališču nedvomno ogromen.

Prav zaradi vsega povedanega nas veseli – in se nam zdi nujno –, da se lahko Blažu Lukanu končno ustrezno poklonimo ter se mu zahvalimo za njegovo impozantno dramaturško delo. V izjemno čast nam je, da lahko letošnje Grün-Filipićevo priznanje podelimo prav njemu.

Blaž Lukan, foto: Maj Pavček

DoSEL

DRAMATIKA
MANJŠIH
EVROPSKIH
JEZIKOV

PREŠERNOVO
GLEDALIŠČE

Sofinancira
Evropska unija

Financirano s strani Evropske unije. Izražena stališča in mnenja so zgolj stališča in mnenja avtorja(-ev) in ni nujno, da odražajo stališča in mnenja Evropske unije ali Evropske izvajalske agencije za izobraževanje in kulturo (EACEA). Zanje ne moreta biti odgovorna niti Evropska unija niti EACEA.

Teden
slovenske
drame

The Week of
Slovenian
Drama

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE

NAGRADA ZA MLADEGA DRAMATIKA

Na natečaj za nagrado za mladega dramatika, na katerem se za nagrado potegujejo besedila avtorjev, starih do trideset let, je letos prispelo dvanajst besedil. Med njimi je zgoraj omenjena strokovna žirija nominirala tri besedila: **Klemen Kovačič: Tvoj boj**, **Neža Lučka Peterlin: Jagnje** in **Iva Š. Slosar: Zapali mi kres**.

Nagrado je soglasno podelila

Neži Lučki Peterlin

za besedilo ***Jagnje***

Utemeljitev:

Dramsko besedilo Neže Lučke Peterlin je najprej ubeseditev. S sugestivnim imaginarijem avtorica vzpostavlja svetove, ki se gibljejo na presečišču fizičnega in metafizičnega, časnega in onkraj časnega sveta. Posebna kvaliteta besedila je atmosferičnost, ali bolje zapisano: občutek za gradnjo atmosfer, ki v različnih intenzivnostih določajo podobe, stanja in gibanja. Kot posebno kvaliteto besedila prepoznavamo njegovo umeščenost v neurbani svet, naravo, okolje, ki nagovarja preko nečloveških živali. Obenem pa je v njem možno brati tudi izpovednost, kritično držo, stališče in iskanje sebstva. Členjenost besedila sugerira menjavanje pozicije izrekanja, saj s prehajanjem dialogov v monološke strukture (ter nazaj) Jagnje v ospredje postavlja poigravanje z dramsko formo. Prizori, ki so mestoma povezani, drugod pa delujejo kot samostojne vinjete, povezujejo zunanje (narava) in notranje svetove, ki postopno postajajo organska celota. Če lahko zapišemo, da je slog hkrati minimalističen, a tudi izjemno nasičen, je osrednja kvaliteta besedila prav jezik, zaradi česar izrazito izstopa v letošnji selekciji.

Človek se v gozdu lahko izgubi, a je to tudi priložnost, da se znova najde.

DoSEL

DRAMATIKA
MANJŠIH
EVROPSKIH
JEZIKOV

PREŠERNOVO
GLEDALIŠČE

Sofinancira
Evropska unija

Financirano s strani Evropske unije. Izražena stališča in mnenja so zgolj stališča in mnenja avtorja(-ev) in ni nujno, da odražajo stališča in mnenja Evropske unije ali Evropske izvajalske agencije za izobraževanje in kulturo (EACEA). Zanje ne moreta biti odgovorna niti Evropska unija niti EACEA.

Teden
slovenske
drame

The Week of
Slovenian
Drama

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE

Lučka Neža Peterlin, foto: Lena Kocutar

DoSEL

DRAMATIKA
MANJŠIH
EVROPSKIH
JEZIKOV

PREŠERNOVO
GLEDALIŠČE

Sofinancira
Evropska unija

Financirano s strani Evropske unije. Izražena stališča in mnenja so zgolj stališča in mnenja avtorja(-ev) in ni nujno, da odražajo stališča in mnenja Evropske unije ali Evropske izvajalske agencije za izobraževanje in kulturo (EACEA). Zanje ne moreta biti odgovorna niti Evropska unija niti EACEA.

Teden
slovenske
drame

The Week of
Slovenian
Drama

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE

NAGRADA SLAVKA GRUMA za najboljše novo nastalo dramsko besedilo

Nagrado Slavka Gruma letos podeljujemo že šestinštiridesetič.

Med petintridesetimi besedili je že omenjena žirija nominirala naslednja štiri besedila:

Varja Hrvatin: *Vile v Sloveniji*, **Nina Kuclar Stiković:** *morska deklica (sto sedeminosemdeset let pozneje)*, **Maša Pelko:** *Für OFELIJA (Mitologija utapljanja)* in **Milan Ramšak Marković:** *Trilogija o mestih in ljudeh*.

Nagrado je soglasno podelila

Milanu Ramšaku Markoviću

za besedilo ***Trilogija o mestih in ljudeh***

Utemeljitev:

Trilogija o mestih in ljudeh je poglobljena študija o razredu in družbeni umeščenosti posameznika. Avtor v gledališki jezik pretvarja ugotovitve, da posamezniki svojo osebnost oblikujemo okrog temeljnih simbolnih točk, ki kot take presegajo svojo dejansko vrednost. Prav zato lahko vsak posameznik s spremembami, ki pridejo od zunaj, izgubi svoj osnovni orientir v življenju, prav to jedrno napetost pa besedilo spretno izkorišča in jo prevaja v osrednji dramski konflikt. V prvem delu je takšna identitetna točka otrok, ki je edino, kar v pomanjkanju osnovne ekonomske in socialne varnosti vzhodnoevropska imigrantka ima. Otrok zanj predstavlja upanje in smisel; ko ji grozi izguba skrbništva nad njim, ji grozi, da bo izgubila tudi to dvoje. V drugem delu, v katerem nas avtor popelje v višji družbeni razred, protagonist svojo identiteto spleta okrog ogrlice, ki je pripadala neki davni ugledni sorodnici. Tudi tu osrednji objekt nima le materialne vrednosti, temveč predstavlja protagonistovo simbolno sidrišče. Nakit v svoji ekscesnosti simbolizira nekaj unikatnega in edinstvenega, je objekt določene privilegiranosti. Zdi se, da protagonist v krizo ne zapade toliko zaradi izgube ogrlice, temveč zaradi prastrahu dominantnega družbenega razreda pred izgubo lastnega statusa in privilegijev. V tretjem delu spremljamo pohajkovalca mesta. Skozi njegov miselni svet se iz številnih drobcev, fragmentov, tu in tam ujetih dialogov, replik ali pogovorov ustvarja vinjeta nekega kraja. Na prvi pogled se zdi, da se avtor v tem delu najbolj približa naslovu svojega besedila – da torej spremljamo pripoved o mestu in ljudeh. Toda z vznemirljivo dramsko formo doseže pomemben obrat: s skorajda hipnotičnim notranjim monologom podčrta poanto, da je tisto, kar vseskozi spremljamo, pravzaprav zgodba o mestu v ljudeh. Zdi se, da to, kar poteka zunaj (v

DoSEL

DRAMATIKA
MANJŠIH
EVROPSKIH
JEZIKOV

PREŠERNOVO
GLEDALIŠČE

Sofinancira
Evropska unija

Financirano s strani Evropske unije. Izražena stališča in mnenja so zgolj stališča in mnenja avtorja(-ev) in ni nujno, da odražajo stališča in mnenja Evropske unije ali Evropske izvajalske agencije za izobraževanje in kulturo (EACEA). Zanje ne moreta biti odgovorna niti Evropska unija niti EACEA.

Teden
slovenske
drame

The Week of
Slovenian
Drama

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE

mestu), vseskozi prodira navznoter (v človekov miselni in duševni svet). V formi je tako eno temeljnih vsebinskih sporočil, avtor pa s tem podčrta osnovno poanto, namreč da je tisto, kar naj bi bilo stvar najgloblje človekove notranje biti, v resnici le krhka in ranljiva lamela, tanka in občutljiva zunanja plast, skozi katero nenehno pronicaajo zunanji vplivi okolja, družbe in sveta.

Milan Ramšak Marković, foto: Nada Žgank

Vsem nagrajencem 55. Tedna slovenske drame iskreno čestitamo!

DoSEL

DRAMATIKA
MANJŠIH
EVROPSKIH
JEZIKOV

PREŠERNOVO
GLEDALIŠČE

Sofinancira
Evropska unija

Financirano s strani Evropske unije. Izražena stališča in mnenja so zgolj stališča in mnenja avtorja(-ev) in ni nujno, da odražajo stališča in mnenja Evropske unije ali Evropske izvajalske agencije za izobraževanje in kulturo (EACEA). Zanje ne moreta biti odgovorna niti Evropska unija niti EACEA.